

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БІЗНЕС-ПРОЄКТИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	для всіх ОП
Тривалість викладання	5-й семестр (9, 10 чверть)
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	2 год./тижд.
практичні заняття:	2 год./тижд.
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5935>
Кафедра, що викладає: Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Інформація про викладачів:

Ащеулова Олександра Миколаївна

Доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри ПЕППУ

Персональна сторінка: <https://surl.li/qz dabx>

Orcid ID 0000-0002-8982-9725

Scopus ID [57204160577](https://surl.li/fguxxq)

Google scholar <https://surl.li/fguxxq>

E-mail: ashcheulova.O.M@nmu.one

1. Анотація до курсу

Серед передумов, що сприятимуть зростанню національної економіки в повоєнний період, важливу роль відіграє формування у нової генерації керівників знань і вмінь використання сучасного бізнес-проектного підходу до вирішення завдань, особливо в умовах воєнного та повоєнного часу, орієнтації цих процесів на досягнення кінцевих результатів з мінімальними витратами часу та коштів. Особлива увага приділятиметься економічним факторам, що визначають ефективність відновлення економіки країни після війни, а також пошуку нових можливостей для розвитку українських підприємств у повоєнний період. В кінці курсу студенти будуть готові не тільки аналізувати поточний стан бізнес-проектів, але й розробляти власні задля розвитку бізнесу в умовах постконфліктної реальності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи знань про методіку і технологію розробки бізнес-проєкту, а також навичок і вмінь складання бізнес-плану проєкту в умовах війни та в повоєнний період.

Завдання курсу:

- формування системи теоретичних знань щодо концепції, методів, технологій комплексного аналізу бізнес-проєкту;
- оволодіння методами і технологіями маркетингового, технічного, екологічного, інституційного, соціального, фінансового, економічного аналізу бізнес-проєкту;
- опанування спеціального інструментарію аналізу та оптимізації параметрів бізнес-проєкту на різних стадіях проєктного циклу;
- здійснення аналізу сучасних підходів щодо процесу бізнес-планування діяльності підприємств;
- усвідомлення необхідності комплексного проєктного аналізу як передумови успішної реалізації бізнес-проєкту.

3. Результати навчання:

- володіти методикою розробки бізнес-планів на основі методичних і методологічних підходів;
- визначати фази реалізації бізнес-проєкту та планувати час реалізації проєкту;
- визначати основні структурні елементи бізнес-плану та лаконічне резюме;
- оцінювати бізнес-плани для підприємств з урахуванням галузевих параметрів, що впливають на бізнес-проєкт;
- створювати ефективну маркетингову стратегію в контексті бізнес-плану;
- розробляти стратегію матеріально-технічного забезпечення бізнес-проєкту;
- обґрунтовувати вибір організаційної структури та необхідність управлінського персоналу;
- досліджувати джерела фінансування бізнес-проєкту та механізми залучення інвестицій;
- аналізувати сутність і різновиди підприємницького ризику;
- створювати ефективні презентації бізнес-проєктів.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ	
1	1. Сутність та роль бізнес-проєктування у становленні та розвитку підприємства в воєнний та повоєнний періоди. 1. Сутнісна характеристика бізнес-проєктів та бізнес-планів. 2. Функції та цілі розробки бізнес-плану. 3. Формування інформаційного поля бізнес-проєкту. 4. Загальна методологія розробки бізнес-плану
2	2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану. 1. Оцінка сприятливих зовнішніх можливостей та загроз реалізації бізнес-проєкту в умовах воєнного та повоєнного періодів. 2. Виявлення сильних і слабких сторін бізнес-проєкту. 3. Визначення місії бізнес-проєкту та формування цілей його діяльності. 4. Аналіз стратегічних альтернатив та обрання стратегії.
3	3. Структура та оформлення бізнес-плану. 1. Структура бізнес-плану. 2. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану. 3. Технологія складання резюме.

	4. Особливості розроблення бізнес-плану для бізнес-проєкту. 5. Особливості розроблення бізнес-плану для наявного бізнесу.
4	4. Галузева характеристика підприємства. 1. Специфіка бізнес-планування для підприємств різних галузей із врахуванням вимог воєнного часу. 2. Опис базових галузевих параметрів. 3. Загальна характеристика підприємства та його товарів.
5	5. Маркетинг-план. 1. Завдання розділу, логіка його розробки. 2. Маркетингова стратегія у бізнес-плануванні. 3. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу. 4. Особливості дослідження кон'юнктури ринку. 5. Прогнозування обсягів продаж.
6	6. Виробничий план. 1. Цілі та завдання виробничого плану. 2. Структура виробничого плану; технологія виробництва, контроль якості виробничого процесу, виробнича програма підприємства. 3. Формування матеріально-технічної бази. 4. Нормування ресурсного забезпечення бізнес-плану.
7	7. Організаційний план. 1. Основні цілі та завдання організаційного плану. 2. Структура організаційного плану. 3. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі. 4. Календарний план-графік реалізації бізнес-проєкту.
8	8. Фінансовий план та стратегія фінансування бізнесу. 1. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану. 2. Планування доходів і видатків підприємницької діяльності. Розрахунок точки беззбитковості. 3. Розробка фінансової стратегії бізнесу. 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності. Форми та шляхи залучення інвестицій.
9	9. Оцінка ризиків. 1. Сутність та види підприємницького ризику. 2. Структура та цілі розробки розділу «Оцінка ризиків». 3. Методика оцінки впливу ризиків та напрями їх мінімізації.
10	10. Презентація бізнес-плану. 1. Особливості презентації бізнес-плану різним категоріям зацікавлених сторін. 2. Поняття «elevator pitch» (презентація «для ліфту»). 3. Робота із запереченнями. 4. Відповіді на запитання зацікавлених сторін
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
1	Сутність та роль бізнес-проєктування у становленні та розвитку підприємства в воєнний та повоєнний періоди.
2	Підготовча стадія розробки бізнес-плану.
3	Структура та оформлення бізнес-плану
4	Галузева характеристика підприємства.
5	Маркетинг-план
6	Виробничий план
7	Організаційний план
8	Фінансовий план та стратегія фінансування бізнесу
9	Оцінка ризиків
10	Презентація бізнес-плану
РАЗОМ	

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення.

Мультимедійні засоби навчання. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365. Застосунки MS TEAMS та MOODLE інсталювані на комп'ютер та/або смартфон.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з тестування за лекційною частиною та контрольних завдань на практичних заняттях складатиме не менше 60 балів з максимально можливих 100 балів. Оцінка з поточного оцінювання визначається як середнє від оцінок тестування на останньому навчальному тижні кожної чверті.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи:

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати підсумкове тестування, яке містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Підсумкове оцінювання – тест (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

<i>Рівень, рейтингова шкала</i>	<i>Теоретична підготовка</i>	<i>Практичні уміння і навички</i>
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний

		провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60, задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький, 59-0, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). У НТУ «Дніпровська політехніка» політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у НТУ «Дніпровська політехніка»: <https://surl.li/lcrguj>.

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Студенти повинні мати активовану університетську (корпоративну на домені @nmu.one) пошту.

Приєднання до відповідних груп MS TEAMS здійснюється здобувачем самостійно за посиланнями наданими на сторінці курсу на платформі MOODLE відповідно до розкладу занять.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання. Перескладання відбувається в строки встановлені наказом ректора для ліквідації академічної заборгованості.

7.4. Відвідування занять. Для студентів денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент

захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Лабораторні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.5. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Галкін В.В., Губаренко О.М., Ащеулова О.М., Сербов М.Г., Овандер Н.Л. Економічне перетворення: міжнародна співпраця та ефективна державна політика України під час воєнного стану. Дніпро: Середняк Т.К., 2024, 198 с. ISBN 978-617-8489-17-5. URL : <https://surl.li/zpygvv>

2. Остропольська Є.В., Антипенко Н.В., Ащеулова О.М., Супруненко С.А., Перегуда Ю.А. Фінансова підтримка інноваційних проєктів для відновлення промислового потенціалу України. Lodz, Poland : Futurity Research Publishing, 2025. DOI <https://orcid.org/10.5281/zenodo.17407256>

3. Бізнес-планування: Навчально-методичний комплекс дисципліни: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О.В. Гук. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 52 с. URL : <https://surl.li/dlkrem>.

4. Європейські стандарти бізнес-планування : навч. посібник / О.В. Димченко, О.О. Рудаченко, В. М. Прасол, О. Д. Панова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва імені О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 143 с. URL : <https://surl.li/wpvxuc>

5. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. / З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак, Р.Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. URL : <https://surl.li/zxwslc>

6. Управління бізнес-проєктами: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 073 «Менеджмент». Л.В. Шинкарук, М.М. Деліні, А.В. Суханова, К.А. Алексеєва. Київ : НУБіП, 2021. 325 с. URL : <https://surl.li/xmcsxaj>